

Domachi glasovi

Stev. 9.

Lienz, ponedeljek 12. novembra 1945.

Leto 1.

Tito je „zmagal“ in ... ?

Kar smo pričakovali se je zgodilo pri včerajšnjih volitvah v Titovini je zmagal Tito. Ali je to kaj čudnega? Nasprotno! Čudno, in čudovito čudno bi bilo, če bi bil Tito propadel. Ali se je sploh že kedaj pripetilo, da bi bila v Jugoslaviji vladna stranka volitve zgubila? Pa naj bi jih bil zgubil Tito, ki vlada s terorjem, kot mu svet težko pozna enakega!

Zato izid včerajšnjih volitev v Titovini nikogar, ki količkaj razsodno misli, niti malo ne preseneča. Kako neki? Tudi če je šlo visoko število kroglic v skrinjico brez liste, kdo je pa mogel to kontrolirati, ko vendar opozicija ni imela niti enega zastopnika v volilni komisiji in so glasove šteli sami komunisti brez kontrole od strani opozicije? Ali se kdo na svetu tako zaplankan, da verjame, da bi komunisti objavili dejanski izid volitev, če bi izpadel v njihovo škodo? Če so se za svojo zmago v Titovini poslužili še stokrat hujših in nemoralnejših sredstev, pa bi se ne upali potvoriti volilnega rezultata?

Nam je čisto vseeno, ali objavijo Titovi komunisti, da so zmagali s 100 % ali samo s 60 %. Tako eno in drugo je laž. - Pa tudi zunanji svet dobro ve, kakšno dejansko ceno imajo Titove volitve.

Ta in oni je morda pričakoval, da se bodo zapadni zavezniki vmešali v jugoslovanske volitve in stavili svoje zahteve, kot so to storili v nekaterih drugih balkanskih državah. Kdor je kaj takega pričakoval, ta ne zna računati z dejanskim stanjem.

Nikar ne mislimo, da Anglija in Amerika ne vesta, kako je v Titovini, in da nista poučeni, da so Titove volitve prav tako svobodne, kot so bile Hitlerjeve.

KOT NALASČ ZA TITOVE VOLITVE. Na tiskovni konferenci v Bukarešti je ameriški odposlanec senator Pepper 9. t.m. pred 70 časnikarji rekel: "Stavek: "Daj mi svobodo ali smrt!", ki ga je izrekel Patrick Henrys, je še vedno vodilna smernica politike Združenih držav."

Na vprašanje, ali naj se z ozirom na fašistični značaj prejšnjih romunskih vlad fašistov dovoli imeti govore in objavljati članke, je Pepper dejal: "Vsak narod se mora prej ali slej začeti ravnati po načelih demokracije in, čim preje se to zgodi, tem bolje je." Na izzivalno vprašanje, ali naj se fašistom da volilna pravica, je odvrnil: "Vsaka oseba, ki je ni redno sodišče obsodilo kot zločinca, mora biti sprejeta v volilni imenik. Svobodne volitve brez svobode govora in svobode zborovanja ter brez jamstva, da ne bo državljana, ko se zvečer vrne domov, nadlegovala tajna policija, take volitve so nekaj nepojmljivega."

Na medklje nekega vladnega časnikarja, češ da v Rumuniji ni tajne policije, je Pepper odgovoril, da govori samo na splošno. Pod demokracijo da razumejo Amerikanci od ljudstva izvoljeno vlado, ki je odgovorna narodu in ki jamči vsakemu posameznemu državljanu svobodo in osebno varnost. Amerike da ne briga, katera vlada bo vladala v Rumuniji, če pa bi Amerika priznala vlado, ki bi narodu jemala svobodo, bi postala sama sebi nezvesta.

Ali ne veljajo te besede bolj volitvam v Titovini kot v Rumuniji? Vsaj izrečena so bile tik pred Titovimi, dočim so rumunske še

O, zapadni velesili prav dobro poznata "svobodo" Titovega terorja. Toda ker je Jugoslavija zavezniška država, zato se naravnost ne vmešavata v njene notranje zadeve, kot to delata z onimi državami, ki so bile z njima v sovražnem stanju.

JUGOSLOVANSKO VPRAŠANJE BO REŠENO

BREZ DIREKTNEGA POSEGA V JUGOSLAVIJO. Pa saj tudi nujno ni. Za nas je važno dejstvo, da sta se Amerika in Anglija postavili na stališče, da za nobeno ceno ne dovolita nadaljne boljše vizacije Evrope, in da hočeta tudi tiste evropske dele, ki si jih Sovjetska zveza samovoljno lasti kot svoje vplivno področje, z diplomatskimi koraki iztrgati iz šap rdečega medveda. Saj vidimo, s kakšnim zanimanjem sledita razvoju na Madžarskem, v Rumuniji in v Bolgariji, kjer ne dovolita, komunističnemu terorju, da bi se usidral in dobil po kakih lažno svobodnih volitvah videz ljudske volje. Če jim uspe z diplomatskim pritiskom še Rumunijo in Bolgarijo rešiti moskovskega totalitarizma, bo s tem rešeno tudi notranje vprašanje Jugoslavije, ki bo obdana s samimi demokratičnimi državami odrezana od komunističnega žarišča: Sovjetije. Tako bo direkten poseg v Titovino nepotreben.

Vsako direktno vmešavanje v jugoslovanske zadeve bi namreč izzvalo hud spor s Sovjetsko zvezo, ki smatra Titovino za svojo ekspozituro. Tega se pa Anglija in Amerika še skrbno izogibljeta in skušata po drugi poti priti do svojega cilja.

Vse pa kaže, da sta zapadni velesili odločeni, kdaj tudi trje nastopiti, če bi nujno diplomatsko prizadevanje ne rodilo sadov, ki jih zasledujeta.

CENE V SOVJETIJI

W.L.White je napisal knjigo "Report on the Russians" v kateri govori tudi o silni draginji, ki vlada v Rusiji za živila na črni borzi. Takole pravi: "V Ameriki more delavec, če izgubi živilsko nakaznico, kljub temu sijajno živeti z racioniranimi živili: mlekom, jajci, ribami, piščanci, kruhom, sadjem in zelenjavo. V Sovjetski zvezi pa so vsa živila, ki imajo količak hranljive vrednosti strogo racionirana in jih je dobili le po fantastično visokih cenah.

V Rusiji so živila racionirana po različnih kategorijah za različne kaste, ki jih v Rusiji imajo. Rdeča armada je najbolje preskrbljena. Sovjetski oficirji imajo v trgovinah 50 % popusta. Krmelj je sijajno oskrbovan in ima celo lastnega komisarja za prehrano. Tudi tujce oskrbujejo tako dobro kot boljševiske funkcionarje. Prejemajo posebne dodatke v mesu in kruhu in si morejo na mesec kupiti po 2 l žganja. Pisatelji, igralci, pevci, glasbeniki in drugi umetniki imajo tudi posebno luksuzno kategorijo ne samo v živilih, marveč tudi v obleki in drugih potrebščinah.

V Moskvi n.pr. prejema delavec, ki dela v vojni industriji, 600gr kruha na dan, uradnik dobi 400 gr, starci, otroci in invalidi prejemajo po 300 gr na dan.

Živila, ki jih ljudje lahko kupijo na karte po normalnih cenah, so tako nizko racionirana, da z njimi nikakor ni mogoče shajati. Zato morajo druga živila kupovati na črni borzi, kar tam imenujejo svobodni trg. To je "Rinok", kamor prinašajo kmetje svoje pridelke v prodajo. Kmetje namreč delajo na državnih posestvih. Devet desetih pridelkov mora posestvo prodati po nizki uradni ceni, ostane pa razdelijo med kmete, ki ga lahko sami uporabijo ali pa neso v mesto na trg, kjer ta živila prodajo po ceni, ki jo sami določijo.

V Ameriki se trgovci z avtomobili vozijo na deželo in tam kupujejo živila ter jih prodajajo v mestu. V Sovjetski zvezi pa bi bila trgovec in kmet obsojena na 5 let prisilnega dela, če bi šel trgovec kupovat od kmeta in bi naprej prodajal. Trgovec kupi za to, da

kaj zasluži. Torej mora prodajati dražje, kot lupi. Po sovjetskem nazivljanju je to izkoriščanje kmeta in odjemalca. Zato mora sovjetski kmet sam potovati v mesto ter osebno prodajati svoje pridelke.

"Rinok", osrednji živilski trg v Moskvi, je velik paviljon, podoben kmečkim tržiščom v Ameriki. Tu stane ducat jajec (preračunano v lire) 1.310 lir, kg kruha 1.130 lir, kg ovčjega ali kozjega mesa 2.400 lir. Kg medu stane 3.200 lir, krompir 220 lir. 1 l mleka dobišča 265 lir. Dajo ti ga pa ne več kot en kozarec. Za rabljene zašite nogavice stanejo 625 lir, svilene 2.500 lir. Videl sem človeka, ki je ponujal par čevljev nekoliko obrabljenih, za 1.000 rubljev, t.j. za mesečno plačo tovarniške delavke. Če si hoče ženska nabaviti boljše luksuzne čevlje, mora plačati zanje 33.300 lir. Videl sem pa tudi ženske, ki očitvidno prodajajo kaj drugega. Ustnice imajo rdeče namazane, obute so v rdeče čevlje, raz njihovih klobukov visijo rdeči trakovi in obrvi imajo močno povdarjene s črno barvo. Te stalno koketirajo s kmeti. Prostitucija je v Sovjetski zvezi sicer odpravljena in ženska se ne more prodajati za dehar. Toda, morda pa gre za 1/4 l mleka, ali 1/2 kg svinjine ali zavojček cigaret?"

KAKO GLEDAJO ZAVEZNIKI NA VOLITVE? Primorski "Glas zaveznikov" komentira priprave za volitve v balkanskih državah in prihaja do sledečega zaključka: "Resnično gre v vsaki državi, kjer se pripravljajo na volitve, neopiraje se na imena različnih strank, za to, da bi narod imel možnost izbrati si takšno vlado, kakršno si želi in tako tudi mogel glasovati. To pa, kar se zdaj dogaja (na Balkanu,) ni nič drugega kot izguba časa. Zaradi velikega teoretiziranja v resnici ne ostane nič več stvarnega, tako da se mnoge najvažnejše stranke odrekajo udeležbe pri volitvah ter s tem volitve izgubljajo svoj pomen in vrednost." - Članek je napisal dopisnik "News Chronicle" v Budimpešti.

V NEMCIJI KOMUNIZEM UPADA. - Primorski "Glas zaveznikov" prinaša dobesedno poročilo, ki ga je napisal general Eisenhower o razvoju razmer v Nemčiji. V poročilu med drugim beremo sledečo zanimivost: "V Berlinu je komunistična stranka organizirala politični blok komunistov, socialdemokratov, krščanskih demokratov in liberalnih demokratov. Nekaj časa so imeli komunisti večino najvažnejših mest v krajevni upravi Berlina, toda iz poročil, ki sem jih dobil, lahko sklepam, da bi v primeru nepristranskih in skrbno nadzorovanih volitev v Berlinu zdaj gospodujoča komunistična stranka ne dobila veliko glasov, marveč bi prebivalstvo podprlo v prvi vrsti socialdemokrate, nato pa zvezo krščanskih demokratov. Mi ne podpiramo sistema političnih blokov, ker nasprotujejo tradicionalnemu

ameriškemu pojmovanju političnega delovanja v demokratskem smislu."

CHURCHILL O NALOGAH ANGLIJE. - Pred kratkim je Winston Churchill, predsednik angleške vlade med drugo svetovno vojno, dal sledečo izjavo v angleškem spodnjem domu: "Svoboda pred ustrahovanjem... Razlagali so jo samo kot svobodo pred ustrahovanjem, ki bi ga povzročil napad tuje države. - V Evropi pa vlada v preprostih družinah drugačen strah. To je strah pred policijo, če bi potrkala na vrata. To je strah za življenje in svobodo poedinca. - Demokracija je na preizkušnji, kot še ni bila nikdar poprej. Vzdržati moramo, kot smo vzdržali v temnih dneh l. 1940. in 1941!"

ZLOČIN JE NJIHOVA IZKAZNICA. - Komunisti so pred kratkim zažgali občinski urad na Volčah na Primorskem, ker so zavezniške vojaške oblasti potem, ko komunisti niso hoteli uradovati tako, kot so to zavezniki želeli, postavile za župana g. Franca Pitamica. Primorski "Glas zaveznikov" o tem piše sledeče: "Od dneva 18. septembra t.l., ko je slovenski narodno-osvobodilni odbor opustil upravljanje te občine, je prevzel mesto predsednika kobariške občine častnik zavezniške vojaške uprave. Imenoval je odbor nekaterih mož, ki so sposobni voditi krajevno upravljanje in vodstvo občine. V kljub temu pa skupina političnih zločincev skuša na teroristični podlogi in po

fašističnih metodah groziti in motiti delo. S tem, da so zanetili požar, so zločinci, ki si upajo trditi, da delajo v imenu naroda prevzeli nase težko odgovornost za škodo, ki so jo prizadeli. Zgorele in izgubile so se mnoge pokojninske knjižice in podpore za tamkajšnje prebivalstvo. Materialno škodo bodo morali trpeti podpiranci. Zavezniška policija v Kobaridu preiskuje ta težki zločin." - "Glas zaveznikov" je gornje poročilo prinesel pod debelim naslovom "Tolpa teroristov zažgala občinski urad v Volčah".

UMETNOST IN POLITIKA. - Komunisti poskušajo vsako stvar izrabiti za svojo agitacijo. Tako so ob otvoritvi opere v Trstu skušali pripraviti demonstracije, o čemur piše "Glas zaveznikov" na prvi strani: "Otvoritveni večer tukajšnje opere je bil predmet neokusne politične demonstracije. Opera je kulturni činitelj ter ni nobena zadeva, v katero bi bilo treba metati politiko. Poiskusi, da bi se združila politika in opera, zelo dišijo po najodvratnejših oblikah fašizma. Demonstracija gotovo ni zvečala ugleda tistih ljudi, ki so demonstracijo organizirali in ni pomogla stvari, kateri je bila po njihovem mnenju določena služiti. Zatvoritev opere, ki bi bila neizogibna posledica takšnega obnašanja v bodočih dneh, bi bila velika škoda za bolj kulturne ljudi, kot so organizatorji demonstracije." - Kaj mar tak komunistom.

IDIOTSKE METODE KOMUNISTOV. Žal zelo slabo predstavljajo naš narod pred merodajnimi činitelji. Tako na Primorskem po svoji stari navadi zapovedane brzojavke in memorandumi (spomenice) že presedajo zveznemu častniku polk. Bowmanu v toliki meri, da je moral dati v "Glasu zaveznikov" objaviti sledeče: "Mnogi ljudje zapravljajo čas meni in sebi. Zahtevajo, naj bi vplival, da bi ta del sveta pripadal tej ali oni državi. Nimam nikakega opravka z določanjem suverenosti Julijske krajine, ker sem le načelnik ZVU, ki naj po anglo-ameriškemu načrtu zagotovi nepristransko upravo, dokler ne bodo

višje oblasti v okviru mednarodnega sporazuma določile o pripadnosti tega prostora." - Lepšega potrdila blamaže in politične neotesanosti jim pač ni mogel dati!

"DEMOKRACIJA" KOMUNISTOV. V Trstu je bilo ob priliki ital. manifestacij v soboto 3.t.m. izobešenih po ulicah veliko raznih zastav, med tem seveda tudi italijanske. Ena je vise-la tudi na hiši, kjer so naci-fašisti obesili l. 1944.52 tal-cev. Ker pa je bila brez rdeče zvezde, torej samo italijanska, in ne komunistična, so primor-ski komunisti radi tega zagnali velik krik in vik v javnosti in po časopisih, češ da "se je s tem onečastil spomin padlih za svobodo" in so poslali celo protestno spomenico polk. Bowmanu, ameriškemu častniku ZVU v Trstu.

TUDI V GORICI BURNE MANIFESTACIJE. - Podobno, kot smo poročali o tržaških sobotnih (t.j. 3.t.m.) burnih manifesta-cijah, se je dogajalo tudi pri manifestacijah, ki so bile isti dan v Gorici. Protidemonstranti večinoma iz vrst komunistov - so tudi tu skušali preprečiti oz. ovirati manifestacije. Prišlo je do neljubih incidentov in je policija aretirala po po-ročilu komunističnega "Primor-skega dnevnika" z dne 6.t.m. "iz vrst ogorčenih ljudskih mno-žic okrog 100 ljudi." - Mi bi jim svetovali: ne pihaj kjer te ne peče!

TRI NEPOTREBNE ŽRTVE. - Kranjc Jakob iz Ige vasi pri Starem trgu, ki je svoječasno vozil pošto iz Rakeka v Lož, je bil prejšnjo nedeljo na obisku v lienskem taborišču. 7.t.m. pa se je smrtno ponesrečil pri prehodu čez mejo. Pokopan je na pokopališču v Leisachu. - Z njim v družbi je bil Telič Jernej, trg.in pos. iz Starega trga pri Ložu, ki je bil ob-streljen v trebuh. Kolikor je uradno znano, njegovega trupla še niso našli. - Dan pozneje se je pri prehodu čez mejo smrtno ponesrečil Žnidaršič Janez, iz Kr-žišča pri Sv. Vidu nad Cerknico.